

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hozva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 246. szám.

Nagyvárad.

Szombat 1913. október 25

Ülést tart a Ház.

Megnyílik ismét a képviselőház kapuja — majd meglátjuk, mennyi gyönyörűségünk lesz benne.

Alapos az aggodalmunk, hogy sokat nem remélhetünk a béke dolgában; jobb semmit sem remélni. Pedig már kezd ez a „harag szom rád“ játék unalmassá válni.

Több mint egy év óta a parlament csupa pártusával van tele. Körülöttünk szinte átalakult a világ képe, csaknem belekeveredtünk egy világháborúba, a parlamentben pedig az a főkérdés, bemegy-e az ellenzék vagy sem, van-e joga a parlamenti őrség egy tagjának bent a képviselőkre kardot rántani a képviselőházba vagy nincs?

A Balkánon új helyzetek állanak elő. Albánia kész alapja egy erős balkáni politikának. A Szerbiához csatolt területek bolgár lakossága római katolikussá akar lenni, hogy vallási közösségbe jusson velünk s ezzel befolyásunknak tért juttathasson a szerb önkénnyel szemben. Szinte tálcán kínálják az újabb és újabb pozíciókat, melyeket csak el kellene foglalnunk.

Megújulhat az Árpádok balkáni politikája, mely szintén a magyarságnak a katolicizmussal való kapcsolatán alapult és ezen az alapon ért el ragyogó sikereket. Oriási perspektíva tárul fel előttünk — s akkor mi még mindig azon kapunk hajba egymással, hány ezerrel legyen több vagy kevesebb az általános és titkos szavazók száma?

Valami le nem operálható hályog ül nálunk az emberek szemén. Nem látják, hogy olyan alkalom nyílt

meg a nemzet előtt, a milyen ezer évben ritkán adódik kétszer. Nekünk most adódik másodszer. Első ízben tudtunk vele élni s nagygyá lett a nemzet. Másodízben észre sem vesszük s maradunk nagypipáju, kevés dohányu, malom alatt politizáló néptörzs.

Igy hát a jövő szempontjából teljesen mindegy, hogy ma a képviselőház ülést tart. Történelmi idők zuhognak el fölöttünk s mi azalatt kavicsokkal játszunk, mint a gyermekek. Csoda-e, ha a férfiak harcában annyiba vesznek bennünket, mint a gyermekeket?

Királyi kihallgatás. Bécsből jelentik: Schönbrunnban ma egész délelőtt audienciák voltak. Először Frigyes főherceget fogadta a király, majd Péter Ferdinánd herceget, utóbb gróf Berehtold külügyminisztert és Piffi bécsi hercegérsek jelent meg kihallgatáson.

Az alkotmánypárt és a margitszigeti affér. Igen érdekes dolgok kerülnek napvilágra az alkotmánypárt állásfoglalásáról a Margitszigeti játékbank ügyében. Azoktól az ellenzéki mozgalmaktól, amelyek az ügy körül forogtak, az alkotmánypárt elejétől végig feltűnően távoltartotta magát.

Sőt — mint hirik — egyáltalán nem szándékozik részt venni a parlamenti küzdelemben sem és erre nézve, hasonló állásfoglalásra fogja felszólítani a többi ellenzéki pártokat is. Az alkotmánypárt ugyanis ismeri gróf Tisza István szerepét ez ügyben.

Tudják, hogy a miniszterelnök, aki elvi ellensége minden szerencsejátéknak, hallani sem akar a játékbank engedélyezéséről.

Különben is az alkotmánypárton tudják, hogy Lukács László vállalja az egész

ügy ódiáját, így tehát céltalannak itélik ezt a botránnyagút szegezni a mostani kormány ellen.

A Balkánról.

A bukaresti béke revíziója.

Szófia, okt. 24.

Tizenhárom hónapi szünetelés után tegnap érkezett ide először Konstantinápolyból a keleti express. Genadjev külügyminiszter ezzel a vonattal utazik Párisba. A miniszter kijelenti, hogy az utazás magántermészetű. Ezzel szemben a Politika azt állítja, hogy Genadjev utazásának a bukaresti béke megváltoztatása a célja.

Megegyezett

Szerbia Montenegróval.

Belgrád, okt. 24.

A szerb kormánnyal közölték Cetinjéből, hogy a szerb-montenegrói határkérdést teljesen tisztázták és a főbb pontokban megegyezésre jutottak.

Nyugat-Trácia megszállása.

Szófia, okt. 24.

Tegnap délután szállották meg a bolgár csapatok Xanti és Gümöldzsina területét. Minthogy összeütközésekről nem érkezett hír, fél kell tenni, hogy Nyugat-Trácia megszállása ellenállás nélkül történt.

A bolgárok áttérése.

Szófia, okt. 24.

Tegnap a macedón-bolgárok tanácskozására gyűltek össze. A tárgyalás folyamán megvitatták azt a kérdést is, nem volna-e jó, ha a bolgárok áttérnének a római katolikus vallásra, hogy így biztosítsák Ausztria és Magyarország védelmét. Végleges határozatot még nem hoztak, hanem ankétot fognak rendezni ebben az ügyben.

Idény cikk-árusításunk alkalmával különböző női fél cipőt csinos formában és izléses kivitelben 30—40% engedménnyel azaz páronként 8 K egységárban adunk el.

Turul cipőgyár

r.-t.

Nagyvárad Kossuth-utca, Sas-épület.

Választások az egész megyében.

A tegnapi megyebizottsági tagválasztások eredménye.

Biharvármegye törvényhatósági tagjai közül százötven tagnak járt le a mandátuma. A megüresedett helyek betöltését a tegnapi napra tűzte ki a törvényhatóság. A választásokat tegnap délután 4 órakor zárták le. Mint előre látható volt, majdnem minden kerületben a központ által kijelöltek lettek megválasztva. Nagyobb meglepetések egyáltalán nem voltak. Legnagyobb megütközést keltett az egész választásban a szentjobbi. Itt ugyanis nem tartották meg a választásokat.

Délelőtt 9 órára volt kitűzve a választás kezdete. A községházán teljesen felkészülve várták a választási elnököt, dr. Szabó Józsefet, hogy megnyissa a választást. Egymásután jöttek be a választók úgy Szentjobbról, mint az ide tartozó községekből. Délelőtt 11 órára már csaknem minden választó megérkezett, de az elnöknek nyoma sem volt.

Végre 11 óra után kénytelenek voltak a választókat értesíteni, hogy a választást nem fogják megtartani. Ilyen eset még nem történt választás alkalmával, méltán okozott tehát általános megütközést és méltán teték fel a választók ezt a nagyon is aktuális kérdést:

— Ki fizeti a felmerült kiadásokat?

A másik meglepetés Élesden történt. Farkasházi Zsigmond az élesdi kerület volt képviselőjét tudvalevőleg eddig már csak a megyebizottsági tagság fűzte Biharvármegyéhez. Tegnap az élesdi választópalgárság annyira nem kívánta Farkasházit bejuttatni a megyei parlamentbe, hogy egyáltalán meg sem jelentek a választók a választásnál. Így Farkasházi Nagy Bélával egyetemben kimaradt.

*

A tegnapi választás eredménye a következő:

A *margitai* járásban. A margitai kerületben: Horváth Lajos, Lipeczky Gyula és dr. Leitmann Lipót. A monopetri kerületben: Brösztel Lajos, Nemes Lőrinc. A berettyószéplaki kerületben: Orbán Vince, Steiner Lajos, Lovász János, Miskolezy Lajos, Fodor Mihály. A tótiban dr. Vertheimstein Henrik, Bónyi Adorján. A mieskeiben: Rosenberszky Gyula, Borsos Béla, Csontos Andor, Nikita Aurél.

A *sárréti* járásban. A bárándi kerületben: Földessy Imre, Ötvös Károly, Onody Jenő. A bihartordaiiban: Vértessy Mór, Fülöp Gusztáv.

A *nagyszalontai* járásban. Nagyszalonta I. kerületben: Kenéz Lajos, Katona Sándor, Podhráczky Rezső. Nagyszalonta II. kerületben: Sipos Sándor, Böszörményi Lajos, Bondár Lajos.

A *sarkadi* kerületben: Bóór Áron, Megele Béla. Az illyeiben Semsey Kálmán, Bujdosó József, Gellért László.

A *magyarcsékei* járásban. A magyarcsékei kerületben: Ertsey Zsigmond, Sterba Szabolcs.

A *tenkei* járásban. A gyantai kerületben: dr. Ney Pál, Schreier Hermann; a belfényéri kerületben: Somogyi Ferenc, Be-

zsán Kornél; a tenkegörsbediben: Fildám Aurél, Középegy Kálmán; a tenkeiben: Fráter Emil, dr. Weisz Adolf.

A *biharkeresztesi* járásban. A köröszakáli kerületben: Dr. Miskolezy Imre, Dobó Imre, Mártonffy Bogdán; a komádi kerületben: Pálffy Bálint, Stoltz Gábor; a biharkeresztesiben: dr. Cifra Kálmán, Grósz Armin, Szántó Lajos.

A *székelyhídi* járásban. A székelyhídi kerületben: Várady Miklós, dr. Jakoby Emil, Magyary Miklós. A szentjobbiban *nem volt* választás. A bihardiöszegiben: Kovásznay Marcell, Balassa István, Klósz Lajos, Sáf-rány Zsigmond, az álmosdi kerületben Végh József, Kiss Imre, a nagylétaiban: Nagy Dániel, ifj. Mihuc János, M. Nagy Lajos, a csokajiban Fényes Zoltán, Varga Béla.

A *beéli* járásban. A beéli kerületben: Hanák Sándor, dr. Ertsey Péter.

Az *élesdi* járásban. Az élesdi kerületben: Szücs Aladár, Szabó János, Rack Manó, Vesselényi Kálmán. A réviben Papp János, Cserny Viktor, Hollósy Gyula, a nagybárodiban: Bulzán Áron, Szabó Sándor, Janza Gyula, Krecz Viktor.

A *vaskóhi* járásban. A vaskóhi kerületben Hesz Agoston, dr. Miskolezy Jenő.

A *központi* járásban. Váradszentmártoni kerületben: Reviczky Béla, Kenéz Sándor, a mezőtelegdiben dr. Mangra Demeter, Linezinger Sándor, Gál Ferenc, a fugyivásárhelyiben Gerlán János, Janesó Lajos. A köröstarjániban Kőszegi Imre, dr. Poynár Ernő.

A *berettyóújfalui* járásban. A berettyóújfalui kerületben: dr. Grósz Ignác, Baranyi Tibor, Zsugovits József, a zsákaiiban Csapó Dezső, Gyáni Ferenc, az esztáriban ifj. Szunyogh Szabolcs.

A *derecskei* járásban a derecskei kerületben Békessy Sándor, a hosszupályiban Csighy Andor, Kampel József, Fráter Barnabás, Bernáth Lajos.

A *szalárdi* járásban a hagymádfalvi kerületben Ravazdy Barna, a csatáriban Szücs Gyula, Kató Ferenc, a kismarjaiban Fodor Gyula, Kelemen József. A szalárdiban dr. Morvay Zsigmond, Fodor Árpád, Oláh Döme.

A *cséfalvi* járásban, a sarkadkereszturiban Czeglédy Domokos, Rokszin Miklós, Kovács Mihály, a zsadányiban Dány László, Bereszászi Lajos, az ugraiban Katona Imre, Görgei Mihály. A körözsharsányiban Serfőző Antal, Percz István. A gesztiben Toppler György, Juhász Károly, dr. Markovits Károly és Szabó Antal.

A *belényesi* járásban, a belényesi kerületben Poynár János, Réthy Dezső, a köröztárkányiban Báthory Zoltán, Szunyogh Pál, a bontesdiben Mangra Vazul, Popovits Konstantin, Orley György, a tisztásfalviban Középegy Dezső, báró Podmaniczky Károly, a robogányiban Opris József, az urszádiban Petris József, Ertsey Kálmán.

Az *érmihályfalvi* járásban, az érmihályfalvi kerületben dr. Jakab Ernő, dr. Konrád László, a bagamériiban Bányai László, a szalacsiban Rogge Károly, Kiss Albert András, az éradonyiban Király Béla, Domján Sándor, Gedeon Mihály, Szodoray Gábor, az érvasádiban Berényi Sándor, Török Imre.

A Rákóczi-uti aszfalt fentartása.

A szakbizottság véleménye.

A Rákóczi-uti, Bémer-téri és Szent János-utcai aszfaltburkolat ügyében fanácokozott tegnap Nagyvárad város szépmészeti és közlekedési szakbizottsága.

A jótállásra kikötött 6 évi idő ez év szeptember havában lejárt, most tehát gondoskodni kell az aszfaltburkolat további fentartásáról.

Az aszfalt átvétele már meghaladott dolog, mert a hivatalos szakértők az aszfaltburkolatot megfelelőnek találták, esetleg pernel pedig a szakértők véleménye dönti el a pert.

A szerződés szerint azonban a hat évi jótállási idő lejártá után a város dönt afelett, hogy a burkolat további fentartását házilag óhajtja-e eszközölni, vagy további 14 évig a Magyaraszfalttársaságra bizza-e a burkolat fentartását. Ez esetben a város évenként és négyosztóméterenként a járda után 16 fillért, a kocsit után 28 fillért fizet a vállalatnak.

A város tanácsa arra nézve kért ezuttal véleményt a szépmészeti és közlekedési szakbizottságtól, hogy a fentartásra nézve melyik módozatot ajánlja: a házi kezelést, vagy a Magyaraszfalttársaságot bizza meg a város a további 14 évi fentartással.

A szakbizottság ülésén tegnap Komlóssy József tanácsnok elnököl s jelen voltak: Kőszeghy József, Tabéry Ármán, Rendes Vilmos, dr. Thury László, Szabó Károly, Menezser Béla az aszfalttársaság műszaki vezetője és Bige József jegyző.

Komlóssy József elnök ismertette a kérdést, amint azt fentebb ismertettük s javasolta, hogy a fentartást a vállalkozó társaságra bizzák, mert az előnyösebb a városra, mint a házi kezelés.

Rendes Vilmos azt javasolja, hogy csak a kocsit fentartását adják át a vállalatnak, míg a gyalogjárók fentartását házi kezelésbe vegyék.

Kőszeghy József az aszfalt burkolatnál fennálló bajok okát a villamos vasuti sinek gyenge alapozásában látja. Javasolta, hogy a vasut cserélje ki az alépitményeket, de a vasuttársaság erre nem hajlandó, csak úgy, ha a város viseli a költségek háromnegyed részét. Egy mód volna a helyes megoldásra, ha a város adná az anyagot s a javításokat a vasut teljesítené. Ezzel kényszeríteni lehetne a vasutat, hogy a saját érdekében cserélje ki az alépitményt. A járda fentartását is át kell adni a vállalatnak, mert már nagyon megvannak kopva a járdák.

Komlóssy József azt proponálja, hogy az egész fentartást adják ki a vállalatnak, azzal, hogy a sinek mentén szükséges javításhoz az anyagot az aszfaltgyár adja, de a vasut köteles a munkát teljesíteni. Ez a leghelyesebb megoldás. Így évenként 8-10000 koronát fizet a fentartásért a város.

SIRKOSZORUK

AJÁNLOM A N. É. KÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE A SASSPASSAGE ALATT LEVŐ VIRÁGÜZLETÉMET, HOL

EGYSZERŰ ÉS A LEGDISZESEBB KIVITELŰ

SIRKOSZORUK

KAPHATÓK ÉS MEGRENDELHETŐK. KIVÁLÓ

TISZTELETTEL **Genda János** műkertész.

Dr Thury László feltétlenül kívánja, hogy a bizottság most vizsgálja felül a burkolatot s állapítsa meg a hiányokat, nehogy esetleg olyan dolog jöjjön közbe, hogy a bíróság a szerződés megszüntetését magyarázza ki a felülvizsgálat elmulasztásából. Indítványozza továbbá, hogy a város feliratban újból kérje a minisztert a vasuti alépitmény felülvizsgálására.

A szakbizottság a fentartásra nézve ajánlja, hogy a vállalattal szerződjen a város s egyben elfogadták dr Thury indítványát és a szakbizottság azonnal megejtette a felülvizsgálatot.

A választójog mártirja.

Ismét szabadkőműves nagyképüsködés

*

A napokban mi is hírül adtuk, hogy Neményi Vilmost, a „Népszava“ munkatársát elítélte a budapesti esküdtbíró, mert Csánády Jenő szalontai főszolgabíró „Kozákuralom Biharmegyében“ című cikkében megérágalmazta. Az ügynek érdekes előzményei vannak.

Neményi Vilmos valamikor szalontai újságíró volt. De mi volt neki ez a szolid kis városka? Hisz ő a magasba vágyott. Szalontán nem fért a bőrébe, nap-nap után olyan tetteket követett el, melyeket a főszolgabíró, behunyt szemmel nem nézhetett — eltoloncoltatta Neményit. Neményit nem ejtette zavarba a főszolgaairó kitoloncoló végzése, felment Pestre, még pedig, mint akkor mindenki gondolta, egy jószívű ember nagylelkűsége folytán. Ezt a jószívű embert mindenki Ágoston Péter nagyváradai jogtanár személyében sejtette, aki — az akkori közhit szerint 50 koronát adott a kis tintanyalónak, hogy felmehessen Pestre s segítsen a Népszavának.

A mostani budapesti esküdtszéki tárgyaláson aztán kitűnt, hogy nem is annyira Ágoston Péter volt a jószívű adakozó, hanem a váradai László-király szabadkőműves páholy.

Most sült ez ki a tárgyaláson, ahol napvilágot láttak a páholy főkönyvei is, amelyek egyikében ott diszelgett a Neményi Vilmosnak adott 50 korona bevezetése is, még pedig ilyen formán:

— Választójog mártirjának . . . 50 korona.

Hogyha szeretnők a gunyolódást, odamennék a páholyhoz gratulálni neki, amiért ilyen mártirjai vannak, de nem tesszük ezt, csak őszintén kimondjuk, hogy amíg odaát ilyen kis mihaszna firkászokat is mártirnak tartanak, addig nekünk nincs mit félni.

Gyermekeink jövője.

A Gyermektanulmányi Társ. értekezlete.

A Magyar Gyermektanulmányi Társaság nagyváradai fiókkörének vezetősége november 23-án dr Edelmann Menyhért elnöklete alatt értekezletet tartott. Jelen voltak: Laszlik Ernő tan. kép. tanár, dr Berkovics René v. tiszti orvos, Petrás János iparisk. tanár és Zöldy Bertalan tanító.

Alig néhány éve alakult meg városunkban a Magyar Gyermektanulmányi Társaság nagyváradai fiókköre, működésével máris élénk érdeklődést keltett, mozgalmi számottevők, munkálkodásával Nagyvárad kulturális fejlődését hatalmas lépésekkel viszi előre.

A múlt év elején dr Berkovics René, a fiókkör kérésére városunk különböző iskolájába járó 80 debilis (gyöngébb tehetségű) tanulón végzett kísérlete és tanulmánya alapján a Társaság egy Nagyváradon felállítandó *kisegítő-iskola* létesítése érdekében már a multban mozgalmat fejtett ki, most újra komoly akciót indít.

A kisegítőiskola felállításában Nagyváradot megelőzte Szeged és Nagybecskerek, holott erre nézve a vall.- és közoktatásügyi miniszter a legnagyobb anyagi támogatását megígérte.

A kisegítő iskolával kapcsolatban az iskolaorvosi intézményről volt szó az értekezleten, mely elhatározta, hogy egy pedagógus, fül-, szem-, fog-, ideg- és gyermekorvosból álló bizottságot küld ki, mely addig is míg Nagyvárad városa az iskolaorvosi intézményt meghonosítja, akármelyik tanintézetbe járó abnormis vagy más bajban szenvedő szegény gyermeket díjtalanul megvizsgál és kezelésben részesít.

A nevelés és oktatásban nagy segítség a tanítónak a gyermekekről kiállított „Egyéni jellemlap“-ok. Az idén csak az I-ső osztályba járó tanulóknak a jellemlapját állítják ki, felsőbb osztályba lépésnél átadják az osztálytanítónak, ki az évvégéig szerzett tapasztalatait a lapra rávezeti. rdekes anyag és adat lesz ez hat év múlva. Megmutatja, hány tanuló megy a felsőbb osztályba és mi az ok a lemaradotknál.

A gyermektanulmányozás tárháza és műhelye a *gyermektanulmányi muzeum és laboratórium*. Külföldön minden nagyobb városban feltalálható, hazánkban csak Budapesten van, Pedig Nagyváradon is lehetne e célra megbecsülhetetlen sok anyagot összegyűjteni — de nincs hely. A fiókkör kérte a Biharvármegyei Népművelési Egyesületet, hogy tanszermuzeumában adjon helyet, hisz közös célt szolgálnak. De mivel a tanszermuzeum helyiségét is más célra használják fel, azért a gyermektanulmányi muzeum valószínűleg csak a leendő kulturpallotában jut megfelelő helyiséghez.

Ez év június havában rendezett a fiókkör az elemi iskolai tanulók rajz- és kézimunkáiból kiállítást. — A rajz és kézimunka a gyermeklélek spontán megnyilatkozásának a legjobb módja. Mindenkor lehet a gyermekmunkákban új és érdekes eredményeket fölfedezni, azért a társaság két év múlva ismét rendez ily kiállítást.

A fiókkör az egyhuzamos oktatás ügyében valamint az évvégi vizsgálatok eltörlése tárgyában mozgalmat indít.

Az 1913. évi VII. t. c. a fiatakoruak büntetőtörvényével a bírói karra új, nevelő feladatot hárít. A nevelés területére a bíró életismeretén kívül csak tiszta erkölcsi világot viszi, csak ezekkel fog hozzá a gyer-

mekmentés munkájához, azért a helybeli gyermektanulmányi társaság a legnagyobb készséggel áll a nagyváradai bíróság nemes munkájához, amennyiben lehet, segítő-társul.

Az értekezlet elhatározta, hogy a tél folyamán minden hónapban nyilvános gyűlést tart a városháza dísztermében a nagyközönség bevonásával. Előadást fognak tartani: Huzella Gyuláné, dr Rhédey Kornél, Földvári Mihály főgimnáziumi tanárok, Laszlik Ernő tanítóképzési tanár, Vaday József iskolaigazgató, Kardos Frigyes reálisk. tanár, Budai Alajos, Biró Márk polg. isk. tanárok, Petrás János ipariskolai tanár és mások.

Szacsvay Imre emléke.

A vértanu halálának 64-ik évfordulója.

Mikor évtizedekkel ezelőtt megalakult a Szacsvay-Társaság, mindössze 8—10 ember lelkesedett, hevült az eszmeért. Ez a néhány ember azonban hűen kitartott, nem unták meg a hiába való tagtoborzást. Dolgozott mindenki, hogy minél nagyobbá tegyék a Szacsvay kultuszt.

Tegnap Szacsvay halálának 64. évfordulóján aztán kitűnt, hogy ez a munka nem volt eredménytelen. A most már 80 tagot számláló társaság impozáns ünnepély keretében tartotta meg az évfordulót.

Délelőtt 10 órakor a Szent László templomban gyászistentisztelet volt.

A templom hajójában volt felállítva a díszes ravatal, elől Szacsvay Imre megkoszorozott arcképével égő gyergyák és virágokkal övezve. A ravatalt kétoldalt a nap emlékére a Szacsvay-asztaltársaság által felruházott szegény iskolás gyermekek állták körül.

A gyászistentiszteletet dr Lestyán Endre plébános tartotta Draveczky Zsigmond segédlelkész és Gálffy Sándor hittanár segédletével. Székely Lajos egyházi énekevezér pedig szép egyházi énekeket adott elő, végül a Hymnuszt, melyet a közönség vele együtt felállva énekelt. Ott voltak: a gyászleppellel bevont padokban elől a Szacsvay-asztaltársaság tagjai Kerekes Elek, Zboray Gyula elnökök, Balázsovits Rezső, Déry János, Bech Andor, dr Hirschmann Gyula, ifj. Joó Ferencz, Katona Mihály, Király Zsigmond, Kiss Dávid, Kortsmáros László, Láng József, Merza Kálmán, Mokry János, id. Ujfalussy Sándor, dr Olasz Béla dr Pelle János, ifj. Polonkay Gyula, Poszpis Géza, Sziládki Ernő, Szabó Imre és Zana Ágoston. Az 1848—49-ik honvédek: Konvicska Ferenc elnök, Amigó Gyula, Barkóczy János és Szőke Márton tagokkal. Továbbá: Csáky Sándor, Bartók Endre, Dévald Mihály, Diószegi János, Barza József, Molnár István, Gombay János, Mihályházy Kálmán nyug. kir. táblabíró, dr Toperczer Sándor.

HERBST

Arany-, ezüst-
ékszer és óra
: áruhaza :

NAGYVÁRAD, Fő-utca, Rákóczi-ut 1. sz.
Guttman-ház (Barna Jenő női divatüzlete mellett.)

Mai naptól kezdve vásárolhatni:

Aranyláncok, nyak-
láncok 10, 12, 14 kor.
Gyűrűk 4, 5, 8, 10 kor.
Fülbevalók 2, 3, 4, 6, 8 kor.
Karikagyűrű 5, 6, 8 kor.
Acélórák 4, 5, 6 kor.
Ezüst óra 7, 8, 10 kor.
Arany női óra 20, 25, 30 kor.
Férfi aranyóra 35, 40, 50 kor.

Ingaóra 10, 12, 15 kor.
Ébresztőórák 2, 50, 3, 4 kor.
Valódi ezüst kés és villa 6 pár
13—14 kor.
Órajavítás 1 koronától kezdve.
Ékszerjavítások és átalakítások
olcsón eszközöltnék.
Szemüvegek beteg szemekhez or-
vosi recept nélkül kaphatók.

Istentisztelet végeztével a Szacsavay-asztaltársaság tagjai nagyszámú közönség kíséretében a vértanu szobrához vonultak, ahol Bartók Lajos, Katona Minály alkalmi ódáját szavalta el, díszes koszorút helyezett a szobor talpazatára. Koszorút helyezett még a szobora Rác Jenő is a réti elemi iskola nevében.

Este 8 órakor a Rimanóczy-étteremben vacsorát rendeztek, amelyen dr. Pelle János a Szacsavay serleggel a kezében szép szárnyalású emlékbeszédet tartott.

Az összegyűlteket között mindvégig a leglelkesebb hangulat uralkodott és meglátszott minden Szacsavaystán, hogy örömmel ápolja a vértanu emlékét.

MEGKERÜLT az egyik szökött gyermek.

Az utóbbi időben több panasz merült fel, hogy az állami gyermekmenhelyekről sűrűn szökődnek meg gyerekek. A felületes felügyelet okozhatja ezt a türethetetlen állapotot. Nemesak Nagyváradon észlelhető ez a felületesség, hanem Debrecenben is, ahonnan két gyerek szökött át Biharmegyébe.

A kis haramiák hiányos öltözékben csavarognak s mindenütt azt híresztelik, hogy ütik, verik őket, azért szöknek meg.

Tegnap a konyári kisbíró állított elő egy gyereket. Az országuton találta, a nevét sem tudja, tagadta, hogy megszökött volna valahonnan.

A rendőrségen nem tudtak a gyerekek mit csinálni. Telefonon kérdést intéztek a nagyváradai gyermekmenhelyhez, hogy nem ismerik-e a gyereket, ilyen és ilyen, egy hete kószál.

A menhely kurtán-füresán azt válaszolta, hogy hát meglehet, hogy az övék, de nem tudnak róla.

Erre távirati úton megkeresték a debreceni menhelyet. Ez sem ismert a gyerekre, habár onnan is megszöktek.

Közben a gyerek elmesélte, hogy bejárta egész Biharországot. Derecskén a Zichy grófnaknál finom ruhát kapott s énekelte a méltóságos ur udvarában. Igen éllemesnek látszott, több vig dalt tud s ezzel megnyerte kóborlásai alatt az emberek rokonszenvét.

Kemény kapitány végre el akarta küldeni az itteni menhelyre. Mondja a kisbíró:

— Vigye el a menhelyre és adja át a gondnok urnak. Legyen ott, amíg biztosan megtudjuk, hogy hova való.

— Igen kérem, de nem tudom, hogy hol van a menhely, — mondja a kisbíró.

— Majd megmutatom én, vág közbe a gyerek.

— Hát te tudod, hogy hol van? Hiszen az előbb tagadtad a szökést!...

A ravasz gyerek elszólta magát s visszakerült a menhelyre, ahol nagy gaudiummal ismerték föl benne a szökevényt.

Kérdés már most, hogy meddig fognak tartani ezek a szökődések. Elvégre gyerekekre csak tudnak ügyelni.

..HIREK..

* **Személyi hir.** Dr. Hoványi Géza és Mangra Vazul orsz. képviselők a tegnap délutáni gyorsvonattal Budapestre utaztak.

* **Főuri vendégek a püspöki palotában.** A nagy Széchényi grófi család több tagja érkezett városunkba gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspök látogatására. Itt időznek gróf Erdődy Gyula v. b. t. t. és neje Széchényi Emilia grófnő, gr. Zichy Frigyes és neje Széchényi Marietta grófnő, gróf Széchényi Jenő, gróf Széchényi Antal és neje Wenckheim Krisztina grófnő, Széchényi Ilona grófné, gróf Széchényi Pál, Széchényi Toinette és Ilona grófnők, Erdődy Tamás és Lajos grófok.

* **Mikor lesz a sirok kivilágítása.** Ez évben november hó elsője szombatra esik s mivel vasárnap gyászisteni tiszteletet nem tartathatók. Halottak napja nem november 2-án, vasárnap, hanem november 3-án, hétfőn lesz. E szerint a halottak napjával kapcsolatos gyászisteni tiszteletet és kegyeletet ünnepek ideje is változást szenved. Nevezetesen a temetőben a sirok kivilágítása és a halottak estéje alkalmából tartandó gyászisteni tiszteletet: litániák és szent beszédek a templomokban, valamint a körmenetek a temetőbe *vasárnap este tartatnak meg; a halottak lelkiüdvéért a gyászmisék pedig a templomokban és a várad-olaszi temetőben hétfőn, Halottak napján lesznek.*

* **Az eltűnt patriárka.** Csütörtökön ült össze Karlócán a görög keleti szerb püspöki zsinat Gruics Mihály károlyvárosi szerb püspök, a magyar kormány által kinevezett adminisztrátor elnöklésével. Ez az ülés foglalkozott Bogdanovics szerb patriárka eltűnésével. Ediktum útján felhívták Bogdanovics patriárkát, hogy a patriárkatusi székhez hat hónap és hat napi határidő leforgása alatt térjen vissza, mert ellenkező esetben a patriárkatusi szék betöltése céljából a magyar királyi kormánytól patriárka-választó kongresszus összehívását fogja kérni.

* **Megszökött elmebeteg.** A biharmegyei kórház elmebeteg osztályából Völgyes Lajos nagyváradai születésű, 31 éves utazó, f. hó 17-én megszökött. Völgyes még jelenleg is ön és közveszélyes őrült, aki intézeti kezelést, ápolást igényel. Személyleírása: közép termetű, arca hosszukás, szemöldöke szőke, kopaszra nyírott, fogai hiányosak.

* **Halottak napja.** Maholnap itt lesz a kegyelet, a hálás visszaemlékezés ünnepe: halottak napja. A jogakadémia ifjúsága mint minden évben, ez idén is szép ünnepséggel kegyeletének iránti kegyeletének méltó kifejezést: november elsején testületileg kivonul a Szacsavay-szoborhoz, a város nagynevű szülötteinek emléktábláihoz s az elhunyt jogakadémiai professzorok sírjaihoz. Beszédet mondanak: *Petry Gyula ifjúsági olvasóköri elnök, II. éves joghallgató, Schweiger László II., Barza Ferenc II., Bakhó Zoltán II., Szentlélek Kálmán III., Süveges Ferenc III. és Kovács G. Sándor I. éves joghallgatók.*

* **Iparosok asztaltársasága.** A nagyváradai iparosok vezetői körében mozgalom indult meg, mint már írtuk, hogy iparos asztaltársaságot alakítsanak. A kezdeményezőket kettős cél vezeti az asztaltársaság létesítésénél és pedig első sorban az, hogy az iparosok között az összetartást erősítse, őket egymáshoz közelebb hozza, másodsorban pedig a jótékonyt szolgálja az által, hogy időnkint az elaggott iparosokat segítse. Az előkészületek már előrehaladtak s a megalakulás módozatainak megbeszélése céljából ma, szombaton, október 25-én este 8 órakor az ipartestületi vendéglő helyiségében értekezlet lesz.

* **A Katholikus Népszövetség keresztényszociális ünnepélye.** Az őszi évadban első ünnepélyét a keresztényszociális musnak szenteli a Katholikus Népszövetség. Széles körökkel ismerteti meg a keresztényszociális mus főséges és mégis minden izükben gyakorlati eszmét. Két szónok is fog kiterjeszkedni az ünnepélyek vezérgondolatára: *Kresznerich Gyula várad-velencei káplán és a központ kiküldöttje, Kocsán Károly keresztényszociális titkár, mindketten jeles szónokok. Az ünnepélyt vasárnap d. u. a főgimnázium dísztermében tartják meg a következő műsorral:*

1. Elnöki megnyitó.
2. *Kresznerich Gyula*: Krisztus és a szociális mus.
3. *Jakab Ödön*: Az irgalom, szavalja *Haverland Gusztáv*.
4. Dalok, éneklé *Székely Lajos*, zongorán kíséri dr. *Várszeghy Lajos*.
5. *Kocsán Károly*: A keresztényszociális mus.

A meghívók expedálása folyamatban van. A ki meghívóját tévedésből meg nem kapná, forduljon *Székely Lajos* népszövetségi jegyzőhöz.

Az ünnepély d. u. 5 órakor kezdődik. Belépti jegyül a tagsági igazolvány vagy a meghívó szolgál és kívánatra felmutatandó. Belépti díj nincs, de szíves adományok a Népszövetség javára köszönettel vétetnek.

* **Egy község pusztulása.** A Szamosujvár melletti Ördögösfüzes községben tegnap délután tűz támadt és délutánig 28 ház égett le. A szamosujvári tűzoltóság azonnal a helyszínére érkezett, az oltást azonban megnehezítette a víz hiánya és az, hogy a veszedelem keletkezésekor a legtöbb ember a mezőkön volt.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek
Fehér János kőtszer gyárában Rákóczi-ut., (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készítettnek. Telefon 419

* **Uj magyar nemes.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király *id. dr. Tarjassy Sándor* kalocsai lakosnak és törvényes utódainak a közélet terén szerzett érdemei elismerésül a magyar nemességet „hajósi” előnévvel díjmentesen adományozta.

* **Kinevezés.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter *Ajtai Sándort* ideiglenes minőségű m. kir. erdőmérnökgyakornokká nevezte ki Nagyváradra.

* **Az aradi kulturpalota felavatása.** Nagy ünnepekre készülnek Aradon; holnap, vasárnap avatják fel az állam hozzájárulásával épített monumentális kulturpalotát. A felavatási ünnepségre meghívták a szomszédos törvényhatóságokat és a kultúregyesületeket. Nagyvárad is képviselve lesz a szomszéd város kulturünnepén; a nagyvárad és biharmegyei régészeti és történelmi egyesület képviselőjében dr. *Karácsonyi János* kanonok, a M. T. Akadémia tagja és dr. *Vueskics Gyula* kanonok; — Nagyvárad város képviselőjében pedig dr. *Thury László* v. főügyész és dr. *Adorján Ármin*, a városi könyvtárbizottság vezetői lesznek jelen.

* **Debreceni akadémiai tanárok a miniszternél.** A debreceni főiskolai tanárok tegnap küldöttségileg keresték fel dr. *Jankovich Béla* kultuszminisztert és kérték, hogy az egyetemi tanszékek betöltésére nézve intézkedjék. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, melynek szónoka dr. *Kun Béla* rektor volt. Kijelentette, hogy a tanszékre pályázatot hirdetnek, azonban csak 1914 évi augusztus hónapra.

* **Baleset a gépkocsival.** *Orosz János* fűtőházi kovács egy gépkocsi javításával volt megbízva s midőn a nehéz kerék a tengelyről leakarták venni, a súlyos kerék ballábara esett és összezúzta, bevitték a biharmegyei kórházba.

* **Szerencsétlenül járt cseléd.** *Seress Sára* 60 éves helynéküli cseléd, tegnapelőtt este a sötét udvaron végig ment a ház végénél a létrát felborította s abban megbotlott s úgy összetörte magát, hogy be kellett szállítani a biharmegyei kórházba.

* **Eltűnt tanonc.** *Harsányi László* 12 éves óratanuló édesanyjától folyó hó 23-án reggel 7 órakor a műhelybe ment és többé nem tért vissza.

* **Otthagytá a gyöngyöletet.** Tegnap reggel 6 órakor a IV-ik honvédgyalogezred laktanyájából *Süveges András* 11. századbéli közhonvéd megszökött. *Süveges* váson egyenruhában, oldalfegyver nélkül eltávozott. Sajat ruháját szürke csikos kabátot, ugyanolyan nadrágot, fekete csizmát is magával vitte. A megszökött honvéd szarvasi illetőségű.

* **Lezuhant magyar pilóta.** *Ziegler Albert* feketehalmi születésű, berlini pilóta e hó 23-án *Segesvár* és *Fehéregyháza* között repülőversenyt rendezett. Első felszállása sikerült, a másodikkal, a mikor utast vitt magával, lezuhant. Az utas szerencsésen megmenekült, *Zigler* fején szenvedett sérülést.

* **Érettségivel — kéményseprőinas.** *Kaposvárról* jelentik: Érdekes inas-szerződést kötöttek a minap a dombovári ipartestület előtt. *Weber József* husz éves érettségit tett fiatal ember elszerződött inasnak *Laurisch Károly* kéményseprőmesterhez. *Weber*, kinek atyja szintén kéményseprő

volt, kitűnő eredménnyel végezte el a felső kereskedelmi iskolát, de atyja iparát ő is folytatni kívánja. A szerződés az inasidőt egy évben állapította meg.

* **Harminc ember pusztulása.** Newyorki hírek szerint *Luisianan* félelmes orkán és forgószél vonult végig. Nagyon sok ház összeomlott, kisebb helyiségeket teljesen elpusztított a rettenetes vihar. Harminc ember meghalt és kétszáz megsebesült. A kár roppant nagy.

* **Bemutató a Vigadóban.** Nagyszerű bemutató előadás lesz ma a Vigadómozgósínházban. *Daniel Riche* híres drámai színjátéka kerül a film vásznán bemutatásra. Őt elsőrangú francia színművész vezeti a pompás darabot, igazi műélvezetet szerezve a közönségnek. A gazdag műsor minden egyes száma a Pathé-gyár csodálatos remeke. Két ötletes, kacagtató vígjáték, két gyönyörű természeti felvétel és egy amerikai dráma lesz műsoron. Az előadások d. u. 3 órakor kezdődnek.

* **A Pesti Tükör ügye.** A Pesti Tükör volt munkatársai feljelentése dolgában hallgatta ki *Kerny Géza* kapitány, dr. *Kenéz-Kurländer Edét*, a Pesti Tükör volt tulajdonosát. Beidéztek tanunak azonkívül *Gyárfás Sándort*, a lap igazgatóját is. *Gyárfás Sándor* azt vallotta, hogy igaz ugyan, hogy a pauszálék egy részét átmenetileg könyvelték, de ezzel senkit meg nem akartak károsítani. A rendőri nyomozásból már is kiderült, hogy történtek ugyan szabálytalanságok, azonban büntetendő cselekmény nincsen. A feljelentők újabb tanukat jelentettek be, viszont dr. *Kenéz* följelentette *Róna Lajost*, a megszűnt lap volt szerkesztőjét rágalmozásért. A volt laptulajdonosnak az a szándéka, hogy a mint ügyét áttették az ügyészséghez és az eljárást ellene megszüntették, hatóság előtt való rágalmozásért följelenti munkatársait.

* **A halálba rohant.** *Miskolcra* jelentik, hogy *Mezőcsáton Sz. Nagy István* gazdálkodó istállója kigyulladt és leégett. Igen sok állat bennégett az istállóban. Később vették észre, hogy *Mikula Béla* fiatal kocsis is bennégett az istállóban. A tűz nemsokára átcsapott *Kérészi Lajos* kovácsmester házára, akinek öccse beszaladt az égő házba, hogy onnan néhány szerszámot kihozzon, de az égő ház beszakadt és *Kérészi* a romok alá került.

* **A kolera.** *Nagykikindán* a kolera és a tifuszjárvány lépett fel. Néhány nappal ezelőtt a város negyedik kerületében hét tifuszos megbetegedés történt. A megbetegedettek közül kettő meghalt, ötnek állapota pedig súlyos. Tegnapelőtt újabb haláleset történt. *Zárity Iván* földmives halt meg tifuszban. *Zárity* halála után egész családja is megbetegedett; három fiát és a leányát szállították be a járványkórházba. A városban nagy a rémület, mert az óvintézkedések dacára a járvány még mindig terjed. A város környékén és a szomszédos községekben újabb kolerás megbetegedések fordultak elő. A *Nagykikinda* szomszédságában levő *Aracs* községből tegnap egy új koleramegbetegedést jelentettek, *Vörös Istvánné* parasztszönyv betegedett meg ázsiai kolerában.

* **Ma szombaton** disznótör és hurkaestély a „*Kispipa*” vendéglőben. Szíves pártfogást kér *Szujker Tamás*.

* **A honvédszenekar a Royalban.** A m. kir. honvédszenekar ma este 8 órakor a Royal-kávéházban nagy monstre hangversenyt rendez, alábbi műsorral: 1. „*Koronázási induló*” „*Próféta*” című operából *Meyerbeer* G. 2. *Keringő* a „*Babuska*” című operettből *Fall L.* 3. Nyitány „*Stradella*” című operából *Verdi G.* 5. a) „*Alla stella confidante*” románc *Robaudi* b) „*Vidáman*” tipegő *Strauss J.* 6. *Barátainknak* nagy egyveleg *Komzák K.* 15 perc szünet. 7. Nyitány „*Az olaszok Algierban*” c. operából *Rossini G.* 8. „*Austria—Hungária*” keringő *Kéler B.*

Aruraktár leredukálása folytán

mélyen leszállított árak

☛ Kossuth-utca
☛ elején.

Kertész S. Sándor

női divatáruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok, asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosóbarhetek, zephierek és kartonok.

Kész női és férfi fehéreneműek.

Paplanok. Szörme áruk.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésárúk és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat mig a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

Telefon az egész vidékre 10-30.

* **A tangó Nagyváradon.** *Antalfy Margitka*, a kitűnő táncitanárnő óriási áldozatok árán lehozta Nagyváradra a tangót, a mely most valósággal lázba ejtette az egész fővárost. A kitűnő balletmesternő nov. 3-án kezdi meg az idej táncitanítási kurzust, amely három hónapra fog terjedni. Lesz gyermekdiák kolon s külön a felnőtteknek. A beiratkozások már folynak a Teleky-utcai táncintézetben (3. szám I. em.). Minden vasárnap délután és este nagy boszton-gyakorló kolon. Külön balletanfolyam. A szezon szenzációs táncát: a tangót eddig egyedül az *Antalfy-táncintézet* jogosult Nagyváradon tanítani. A bájos táncból különórák alatt lehet csak leéket venni a nap bármely szakában.

* **Kiadó lakás.** 1 előszoba, 2 szoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekkel nov. 1-ére kiadó, *Lakatos-utca* 22. szám alatt.

*** Egy nagyváradai cég kettős kitüntetés.** Mi sem bizonyítja jobban a nagyváradai ipar és kereskedelem életerejét, mint hogy a napokban kettős kitüntetés ért egy helybeli céget. Ugyanis a helybeli *Rosenzweig-féle fűzőgyár* kinevezetett az állami tisztviselők, cs. kir. katonatisztek bevásárlási központ szerződéses szállítónak; továbbá „A Közigazgatási Tisztviselők Országos Egyesületének” szerződéses szállítójának.

*** Községek figyelmébe.** Tekintetes Községi Elöljáróság! Tisztelettel értesitem, hogy a kolera elleni óvintézkedéshez szükséges, valamint egyéb járványok idején és a betegek elkülönítésére nélkülözhetetlen egyszerű járványkórházi ágyfelszereléseket stb. szakszerű kivitelben állandóan raktáron tartom, községeknek a legmegtérültebben megszabott egységárban és 3 havi kamatmentes várakozásra szállítom. — Telefon 905. Kiváló tisztelettel: Weisz Kálmán Kossuth-utca 3. a Sas-szálloda mellett.

x Két jogász sétál a városban, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagé-kapu mellett.

x Szőlős-utca 12. sz. házban több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x FELHÍVJUK a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. *Nagy Sándor-u. 17.*

x Erdekében áll, hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László* és *Tsa* úri- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka *Sal Ferenc-utca 17.* Telefon 832 sz.

x Ridzyk József épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkorítások, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök; cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeni fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telephelyén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Körház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol egy a helyi, mint az átutazó automobilonak a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x Ossi-tér 14. sz. házban több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak *Klein Vilmos és Társa* cégnél találhatóunk u. m. író és rajzszerek, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüszter és cloth kötények, gyermek esernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kézimunka anyagok. Csődből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 250 fillérről, 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillérről, 30000 méter arcfátyol 20 fillérről és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhethetünk be, Rákóczi-ut 18.

x Este van, este van, kiki nyugalomban, kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyéb játékról, hozok is én néki a **Párisi Bazárból.**

x Meghódította a hölgyeket MILE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x Ujhelyi Róza nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Koloszváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönség rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

x Vörösbör! Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés *csemege-szőllő*; kitűnő pecsenye és *pezsgőborok*; *kőbányai maláta* és szalon *sörök*, **MERTZ NANDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban. Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hírnevű örvendő szabadkai női tambura zenekar *Kurina Mátyás* karmester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Péchi Margit Szücs Annuska és Vég Micike énekesnők. Kezdetek este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér *Kurina Mátyás* karmester.

x Iskola idényre torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermekek cipők 20-25 számig 2 korona, 26-28 számig 4 korona, 29-34 számig 5 korona. Fiu boks cipő 35-36 számig 7 korona, női chevrou vagy boks cipő 7 korona, férfi chevrou vagy boks cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

x Tekintettel a rossz pénzviszonyokra leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzi himzés 24 fillérről. 1 m. esipke 2 fillérről. 1 pár nyári keztü 30 fillérről kapható **Ungerleider Salamon-nál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

x Zombor Sándor sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyógyító gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

x Értesítés. Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvány és Szentmiklóssy szücsök beltagja, Hatvány hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szíves pártfogást kérünk Hatvány és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x A városligeti kútháznál, közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szálló-lakás a hozzártozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x Ingyen javítjuk a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejünk rendelés szerint, 24 fillérről kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchenyi-szállóval szemben Rákóczi-ut 10.) és a mi fő „**Bartos harisnyája tartós.**” Helyi és vidéki telefonszám 1359.

Uri fehérnemű, «FOWNES»
keztü, «Habig» kalap, eredeti ANGOL CIPŐ

egyedüli raktár
Róth M. Utódánál.

x Tölgyszőlőkaró hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról legalább egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11-95.

Egy jó házból való fiu
tanulóul
felvétetik fizetéssel
Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében
Rákóczi-ut 4.

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba foglalva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

Legszebb és legolcsóbb
zománctáblák
Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Szülők figyelmébe!Legjobb gyermek cipők
teljes fiu kelegyek legolcsóbban**REICHARD** áruháza

cégnél kaphatók.

Irsai Dezső

(a Flegman-cég volt főszabásza)

női divat-terme

Szalárdi-utca 9. Rosenzweig palota.

Legfinomabb izlésű kelmék és
hozzávalók. Elsőrendű kivitel.
Szolid árak! Szolid árak!**SZÍNHÁZ****Heti műsor.**

Szombat: Faun.

Vasárnap délután: Diákhercegnő; este:
Buksi. (Operette bemutatás).

A Faun. Ma, szombaton este köz-
kedvelt színmű reprize lesz a színházban. A
Faun kerül színpadra, amelynek címszerepét
Tompá Béla játssza, a főbb szerepek pedig
Étsy Emilia, Varsa, Sik Rezső, Szentgyör-
gyi Mártha és Hunyady József kezeiben
vannak.

Diákhercegnő. Vasárnap délután az
idényben bemutatásra került Diákhercegnő
operette kerül színpadra a címszerepben Kállay
Jolánnal. A csinos zenéjű operette délutáni
előadása iránt a közönség körében igen me-
leg érdeklődés nyilvánul meg.

A Buksi. Még csak huszonnégy óra
választ el bennünket az idei szezon egyik
igen sikeresnek rögörkező bemutatójától: a
Buksi-tól. Ebben az operettében pajzán me-
lődiák egész tömege kergeti egymást, válta-
kozva a táncokkal. Igen megkapó betéte a
darabnak Páris ezidei slágertermésének Un
peu d'amour a cime. nálunk Te drága! a
cime. Gyönyörű, finom poetikus dal, amely-
nek egész bizonyosan rendkívüli sikere lesz.

Temesvár Krecsányiért. Temes-
vár város közönsége sehogysem tud beletör-
ródni Krecsányi színgazgató távozásába és
erről élénk bizonyosságot tett a tegnapi esti
előadáson a közönség spontán lelkes ovációja.
Krecsányi tudvalevően huszonhárom évig
vezette a színházat a közönség legnagyobb
megelégedésére. Tegnapi este mutatták be a
Telefon című darabot, amelyet Krecsányi ren-
dezett. Az első felvonás után a színház egész
közönsége Krecsányit kívánta látni, aki hosz-
szas hívás után meg is jelent és meghatot-
tan mondott köszönetet az ovációért. Később
küldöttség kereste fel és arra kérte, hogy
vállalja el ismét a színház vezetését, miután
egyedül ő benne látnak garanciát a jövőre

nézve. Holnap a városhoz deputációval já-
rulnak Krecsányi érdekében és remélik, hogy
Krecsányi továbbra is megmarad temesvár-
budai színgazgatónak.

IRODALOM

Az Élet c. szépirodalmi és kritikai he-
tilap október 26. számában találjuk Koszto-
lányi Dezső és Jókay Lajos novelláit, Bo-
dor Aladár, Falu Tamás és Edmond Ros-
tand verseit. Török Gyula folytatja regényét,
ezenkívül Mórócz Pál írt érdekes följegyzést
a Semsey-családról, Ebeczky Elemér a po-
roszok nagy asszonyáról, Lujza királynéről.
Halasi Andor színházi kritikája s a rendes
aktuális rovatok, valamint a bőséges illusz-
trációk egészítik ki az Élet legfrissebb szá-
mát. Szerkeszti Pethő Sándor. Szerkesztőség
és kiadóhivatal VII., Damjanich-utca 50.
Előfizetési ára félévre 10 korona, a Tiszán-
tul előfizetői számára 8 korona.

SPORT**A holnapi footballmérkőzések.**

A kerület két veretlen csapatának a
DKASE és NAC csapatának holnapi talál-
kozása élénken foglalkoztatja nemcsak a he-
lyi, de az egész kerületi sportközönséget. Ha-
talmatlan küzdelem várható a két csapattól,
mert mindenkik ezúttal akarja magához ra-
gadni a bajnokság vezető pozícióját. A NAC
azzal a csapatösszeállítással fog szerepelni,
amellyel legutóbb a DTE elleni mérkőzést
nyerte meg. A DKASE felállítására a követ-
kező:

	Bodnár	
	Balla I.	Markovits
Fekete	Babolesay	Róth
Szikszay	Böszörményi	Pongrác
	Janik	Balla

A mérkőzést Bíró Sándor (BAK) fővá-
rosi szövetségi bíró vezeti, kinek erélyes rou-
tinja biztosítja a mérkőzés sima lefolyását.

A bajnoki mérkőzés előtt a NMASE—
NAC ifj. csapatok játszanak barátságos mér-
kőzést. Helyiárok rendezek. Pénztárgyítás 1
órákor. A bajnoki mérkőzés pontban fél 3
órákor veszi kezdetét.

Regénycsarnok.**VACKOR JÓZSI.**

— Rajz. —

Írta: Kiss Endre.

5

Igy számlálgatott Józsi magában, mire
beállt az est s az éj gyöngye fatylat látszott
huzni a vidékre. Az ég tiszta, fellegettelen
volt; a csillagok őrszemei égtek; a hold
ezüst sugarai világították meg a házfedele-
ket és a fehérre meszelt falakat messze lát-
hatóvá tették, mikor Annus bement, Józsi
pedig mellén a rózsával, hazafelé ballagott.
Életének ez volt a legboldogabb napja. Le-
ült az ajtó küszöbére és mélyen elmerülni
látszott a jövődjé titkaiba. Különösen azt
nem tudta egyhamar megállapítani, hogy mi-
kor is kellene azt a leánykérőtestet csinálni,
hogy az Annus is erősödjék egy kicsit, késő
se lenne s valami emlékezetes, nagy nap is
lenne.

Egyszer, mintha csak langy szellő sugta
volna meg, mely a kúcsma alól kigöndörödő
kócos hajszálait is megeibálta, — eszébe ju-
tott, hogy Ádám és Éva napja lesz e leg-
jobb; annál nagyobb és nevezetesebb nap

nines a kalendáriumban: Krisztus urunk szü-
letésének előestéje s három ünneppel jár.

Jó lesz bizony! Többet már ezen sem
gondolkozott, csupán azt határozta el még,
hogy mielőtt este odaküldené a kéréket, azt
megelőzőleg, délután, a hivatalos helyiségben
szándékát tudatni fogja a nemzeti bíró
urammal.

Az idő gyorsan haladt; a kollektív me-
leget hetekig tartó esőzés váltotta fel, itt-
ott a Ditró nagyközséget koszoru alakjá-
ban környező magas gyergyói hegyek: Köz-
rez, Ujhavas, Kereszthegy ormain, hol
Nyegru Vaszil tanyázni szokott letyárjaival,
kőd tanyázott most; a Kelemenhavas szele
(északi) pedig dühöngve füttyörészett s egy
reggel fehér lepelben állt az egész vidék, a
borvizes székelyek beszüntették a világhírű
borszéki borviz hordást, mert megfagyott a
viz és széthányta az üvegeket. Tél volt, rá-
hat hétre karácsonynapja. Józsinkat is mintha
az idő meszelte volna be: fehér harisnyába,
ujdonat új szörtyuhában, kondorszőrű bá-
ránybőr szipkában, melyet a Beliczejuh ellett,
magas sarkú ráncos eszímába látogattuk,
kifent bajusszal, fésült hajjal s ami nagy
ritkaság, minden nap megmosakodva.

Mindenkinek feltűnt ez az elhanyagolt
külsője aggal-ifju legény szokatlan változása.
— De mi csodálni való van azon? Ha a
szerelem végtelen oceánja előnti érzéssel a
szépeket, gazdagokat, kik minden tekintet-
ben teljesekeknek, kifogástalanoknak látszanak,
— miért ne adott volna ez alá a kopottas,
szurtos ruha alá is valódi érzést? S miért
ne rejthette volna azt az érző szívet bele,
melyet gyakran a legszebbek csak vak esz-
köznek használnak?

És mi van abban? ha az ő házában ge-
rendái közt a fű kibujt, mert megtermett s
ő mégis benne tudott lakni két kecskelábu
szék egy „X” lábu asztal, egy pad, egy fo-
gas, melynek egyik fele fejszertartóul is
szolgált, no meg egy vén óra közt meg-
tudott lakni, függöny és minden más cifra-
ság nélkül? ugy az ő keblében is a sze-
relem megteremhetett, ha a zab is befész-
kelte imán a házfalába magát s kihajtott a
zöldje. És oda, ahol 19 év a legnagyobb
hallgatásban lefőrtte magát, miért ne tudna
betérni a boldogság Józsihoz?

Itt szentül a teremtés fenségének kell
igazat adnunk, ki mindennel szabad s ki-
nek legboldogabb gyermeke az, aki
megelégedett. És Józsink kétségkívül az;
— az is volt teljes életében, még
mikor anyja a juharfából készült teke-
nőben ringatta, akkor is. Most is egész
higgadt nyugodtsággal várta be karácsony
első napjának délutánját, — csupán az eszme
érlelődött meg jobban agyában és a ház
körül tett holmi kis ujtásokot; — be-
dugdosta szőszszel az ajtó és az ablak-
üvegeknél a centiméteres lyukakat; s most
az egyszer nem letaposta, hanem elhányta
a havat az ajtó elől, hogy hát mégis csak
jobban lehessen bejönni a menyecskének,
meg a násznépnek és ne gondolják, hogy ő
csak ilyen-olyan legény. Ambar ő a termé-
szet működése ellen nem igen szokott cse-
lekedni, mert azt még az öregektől hallotta
és a szájhagyomány is azt tartja, hogy
„minden úgy van jól a hogy van.” Azután
sárga agyagsárral megtapogatta a „gócalját”
(a székelyeknél ma is divatos főzőtűzhelyet)
hol mióta tudja magát, mindig egymaga fő-
zött. Felrázta az ágyszalmát s a négynyis-
tes lepedővel letakarta; felöltözött s elhi-
vatta Bugyi Jánost, a borotválót, különben
is testi-lelki jóbarátját és megborotváltatta
magát 4 krajcárért, azaz egy sustásért a
mióta van most először. Megnézte magát
az ablak tányérán át; ez volt az ő tükrö.
A hogy kivehette, nagyon jól nézett ki,
sőt magának is úgy tetszett mintha újra
született volna. Egy szó mint száz, Józsi
átessett az első torturán s ebbe sok idő telt.

Délután volt; a hivatalnokok egytől-
egyig bent voltak, mikor mint valami le-
tett nemes ember végig sétált a faluháza

előfolyosóján Józsi, karjára akasztva a mankos „ordináné pálcát.”

Mindenki nevetett, mikor meglátta, még a rengyőrök is, a „sok dib-dáb, hivatal leső,” — szokta mondani Józsi.

— Ejha Józsi! de kicsipted magad, akár egy vőlegény! Tán házasodni készülsz he? Talán bizony a bíró uram...?

— Majd megtudod. De a nemzeti uram benn van-e már? Vele ké, hogy egyet szóljak.

— Ahum, csak eregy... És egész tisztességgel bekopogott.

— Adjon Isten szerencsés jó napot nemzeti bíró uram!

— Isten hozott Józsi! Hát mi baj? Talán csak nem leánykérőbe hívsz?... (a bíró nsvetett.)

— Hát csak azért jövök a nemzeti bíró uramhoz nem hivatalos ügyben, hogy Bágya András keresztapámat s Ambrus bátyámat oda küldeném, ha jó szót adnának?...?

— Már kihez Józsi?

— Hát a nemzeti bíró uramékhoz.

— Eredj, eredj, ne bolondozz!

(Folyt. köv.)

TÁVIRÁTOK

Az ellenzék nem vesz részt a mai ülésen.

Budapest, okt. 24.

Tegnap délután a függetlenségi párt gróf Károlyi Mihály elnöklésével ülést tartott, melyen úgy határoztak, hogy a Ház mai ülésére nem mennek be. Nem pedig azért, mert a házszabályok szerint, tekintve, hogy nem az ellenzék hívatta össze a Házat, nem látják biztosítva, a panama ügyének szabad tárgyalását. Ugyanis az ügyet csak ezek szerint napirend előtt tárgyalhatnák, vagy sürgős interpelláció alakjában. A napirend előtti felszólalás engedélyezése pedig az elnök obsziacionális joga, a sürgős interpellációnál pedig csak ketten szólhatnak fel.

Ezután az ellenzék minden pártja együttesen tartott ülést Károlyi gr. elnökletével. Ott volt az Alkotmánypárt, Andrássy gróf vezetésével és a néppárt Rakovszkyval az élén, ott voltak még Vázsonyi és Bródi képviselők is. Károlyi közölte a függetlenségi párt határozatát, melyhez valamennyi ellenzéki párt egyértelműen csatlakozott. Egyben elhatározták, hogy alkalmas időben és módon a Ház elé fogják vinni az ügyet.

Vilmos császár a trónörökösnél.

Beneschau, okt. 24.

Ma reggel Vilmos császár megtekintette a György-muzeumot, majd a reggeli után a trónörökösrel együtt vadászatra ment. A reggeli kőd szétoszlott és a fejedelmi személyek tíz óráig kedvező időben vadásztak. Féltenegy órakor a

trónörökös felesége a vadászon részt nem vett vendégekkel, az utolsó hajtásra a sztankovai kerületbe ment.

Hadügyi kiadások.

Bécs, okt. 24.

A közös hadügyminiszter most teszi közzé az 1914. év első felére szóló hadügyi költségeket. Összes költség 364,294.255 korona.

Uj létszámemelés.

Budapest, okt. 24.

A katonai létszámemelés kérdésében a magyar kormány és a közös hadügyi kormányzat között nem áthidalhatatlanok az ellentétek. A megegyezés legközelebbre várható.

Titkos török-bolgár szövetség

London, okt. 24.

A Timesnek jelentik Konstantinápolyból: Itt beavatott körökben hire járt, hogy a porta és Bulgária között titkos szövetség készül. Hivatalos részről megcáfolják ugyan ezeket a híreket, de több jel szól a mellett, hogy a titkos egyezmény hire mégis igaz. Törökország csak arra vár, míg teljesen biztosítja magát Szerbia semlegességét illetőleg, azután megkötöti a titkos szövetséget Bulgáriával. Ebben az esetben Bulgária lemond Monasztirra való aspirációjáról és Szaloniki környékén keres megfelelő kárpótlást.

Az albán trón.

Köln, okt. 24.

A Kölnische Zeitung jelenti, hogy Wied Vilmos herceg visszautasította az albán trónt. A herceg szerint a londoni konferencián annyira megszorították Albánia határát, hogy az országnak így nincs semmi jövője.

Halálos automobilszerencsétlenség.

Karlsruhe, szept. 24.

A nendorfi országúton egy automobil nekierohant egy fának. Az autó felborult, a benne ülő két orvos közül az egyik azonnal meghalt, a másik pedig a kórházba szállítása közben szenvedett ki. A sofför is halálát lelte.

Lezuhant pilóta.

Bécs, okt. 17.

Az orosz katonai flotta Fiscner nevű pilótája 200 méter magasságból lezuhant és szörnyethalt. A pilóta tilalom ellenére spirális röpléssel akart leszállni s eközben történt a szerencsétlenség.

Román katonák letartóztatása Bulgáriában.

Bukarest, okt. 24.

Teodorián román századost és három román katonát, akik a meghódított bolgár területen, Turk Szenilében topográfiai felméréseket végeztek, bolgár határőrkatonák

letartóztatták és Ruszesukba vitték. A román katonák letartóztatása Bukarestben nagy izgatottságot okozott. A kormány diplomáciai uton kért fölvilágosítást Szófiában s a román katonák szabadonbocsátását követelte.

KÖZGAZDASÁG

A kínai kölcsön symptomái.

Nem hagyhatjuk említés nélkül, hogy K. K. Prió Allgemeine Oesterreichische Bodenkredit austalt és a N. O. Escompte Gesellschaft a kínai kormánnyal most már véglegesen egy 6 százalékos kincstári jegyekből álló újabb 2 font sterlingi (48 millió korona) kölcsönt kötöttek meg. Ezen év leforgása alatt ez már ötödizigleni kincstári jegyeken alapuló kölcsön, amelyet a pénzüzetek, itt az összekötetésben álló Skoda Werke A. G. stb. hadi gyárak átvesznek. Ismeretes, hogy a nagyhatalmak éveken át versengtek a kínai kölcsönökért, hat hatalmi szindikátust alkottak, amelyekből Anglia sértett büszkeségéből kifolyólag, mint hatod részes hirtelen kilépett, Anglia önállóan akar pénzt adni Kinának, mert nem tűrheti hogy Ausztria-Magyarország kis kölcsönökkel Kinától ágyu rendeléseket kapnak. Érdekes symptomája az internacionális kereskedelmi ill. a mélyebbi okban keresendő hadi politikának.

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.33
Buza 1914. áprilisra	— — —	8.94
Októberi rozs	— — —	7.94
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.78
Októberi zab	— — —	7.27
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.47
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.32

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	818.50
Osztrák hitelrészvény	—	621.—
4 ^o /o-os koronajáradék	—	80.05
Osztr. magy. államv.	—	689.50
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	511.—
Hazai bank	—	276.—
Magyar bank	—	542.50
Keresk. bank	—	3722.—
Rimamurányi	—	679.50
Salgótarjáni kőszén	—	746.50
M. Alt. Kőszénbánya	—	1025.—
Közuti vasut	—	633.50
Városi villamos	—	385.50
Adria	—	577.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Tűzijáték kiállítás

özv. Kádár János-né

elsőrangú fűszer- és esemege kereskedésében.

a legelsőbbrañu különlegességek
előnyös bevásárlási forrása.

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

21104/1913. szám.

Hirdetmény.

A jelentékenyebb mezőgazdasági termékek és termékek élelmiszerek és élvezeti cikkek hatósági ellenőrzése és azok sokféle hamisításának szigorú törvényes intézkedésekkel való megtorlása a mezőgazdasági termelés, a kereskedelem és a fogyasztó közérdekeinek együttes védelmére szolgál.

A törvények hatásosabb végrehajtására és a fokozottabb ellenőrzés céljából Nagyváradi városa vegyikísérleti és tápszer vizsgáló állomást létesített. Ezen állomást a Nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszter ur dr. Rózsinger Arthur városi fővegyész vezetése mellett nyilvánossági joggal ruházta fel. Az állomás szakvéleményei ilyen módon az állami vegyikísérleti állomásokkal egyenrangúan kihágási eljárás megindításának és ítélet hozatalának alapját képezik.

Az állomás munkaköréhez tartozik első sorban az 1895. évi XLVI. t.-c. határozmányai alá tartozó mezőgazdasági termékek és cikkek közforgalmának ellenőrzése, még pedig jelesen:

1. Tej és tejtermékek, u. m. a) tej és tejszín; b) vaj; c) tej hevítt (pasteurizált), illetve sterilizált vagy süritett (töményített, condensált) állapotban, tejfel, túró és sajt.

2. Állati és növényi zsírok, zsíradékok és olajneműk.

3. Gabona és liszttermékek:
a) az országban a mezőgazdasági termelés tárgyát képező gabona félék, illetve b) ezek őrlményei a különböző lisztek és lisztfélék, továbbá

c) lisztből készült tésztaemlék; kenyér félék, száritott vagy más módon konzervált tészták.

4. Méz.

5. Paprika.

6. Abraktakarmány:

a) természetes, szemes takarmány félék (pl. zab, takarmány, árpa tengeri stb.);
b) takarmánylisztek, dara, malom- és gyári mellék termények (pl. korpa, olajpogácsa, száritott moslék, száritott répaszeletek, maláta csira, sörtörköly stb.) és erőtakarmánykonzervek.

7. Trágyaneműk: az iparszerűen előállított vagy kezelt és a kereskedelmi forgalom tárgyát képező állati, növényi és ásványtárgyak, illetve trágyaszerek.

A közegészségügy rendezéséről szóló 1876. évi XIV. t.-c. határozmányai alá tartozó, emberi tápszerül, illetve élvezeti cikkek szolgáltató bármely anyag vizsgálata szintén a városi vegyvizsgáló állomás munkaköréhez tartozik.

A vegyvizsgáló állomás a fentiekben kívül technológiai és kereskedelmi vizsgálatok végzésére, bányászati cikkek és földtermékek, valamint ásványvizek vegyelemzésére is a legmodernebbül van berendezve.

Az állomás tehát az által, hogy a különféle tápszer, kereskedelmi és mezőgazdasági cikkek vegyi összetételét díjjegyzék szerint megvizsgálja alkalmat nyújt mindenkinek, hogy magát az egészségügyi és kereskedelmi szempontból figyelmet érdemlő károsodástól megóvjva.

Mindazok, akik a vegyvizsgáló állomást vizsgálatok részére igénybe akarják venni a kívánt vizsgálatot megelőzőleg a földművelésügyi m. kir. miniszterium által az összes m. kir. vegyikísérleti állomások részére előírt és a városi vegyvizsgáló állomás helyiségében kifüggesztett díjjegyzék szerinti vizsgálati díjjal az állomásvezető fővegyész által esetenként kiadott szelvények mellett a városi pénztárba befizetik, mert a vizsgálat csak a befizetési nyugta felmutatása után teljesíthető.

Nagyvárad, 1913 október 15.

Rimler Károly,
polgármester.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepeNagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár
R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes
pénztárszekrények (safes) bérbevétele

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített safe-deposit osztályunkban különféle nagyságú pénztárszekrények (safes) csekéy díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet fő értékét tárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi
Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, piperezszappant, kozmetikai, arc- és kézapolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikaiba vágó cikkeket a legjobbjól a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszert és háztartási értesítőket» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszert és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

Ha nincs megelegetve

szabójával, mert drága vagy rossz szab vagy nem pontos, szóval hármikból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalui és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujjat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

„AGRICOLA“

Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat
Temesvár.

Folyósított: törlesztéses jelzálogkölcsönöket I., II. helyre ingatlanokra és városi bérházakra.

Tisztviselői kölcsönöket olcsó kamattal. Iparvállalatok finanszírozását elvállalja.

Elvállalja ingatlanok parcellázását és az ehhez szükséges tőkét megszerzi.

Hosszabb hitelt szállít mindenféle mezőgazdasági vetőmagot, gazdasági, ipari gépeket és technikai cikkeket.

Megbízásból keres megvételre különféle nagyságú bérleteket és mezőgazdasági ingatlanokat s kitermelésre alkalmas erdőket.

Kérjen ajánlatot!

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikülők 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillarak,

vilámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

A
jó bornak
nem kell czégér

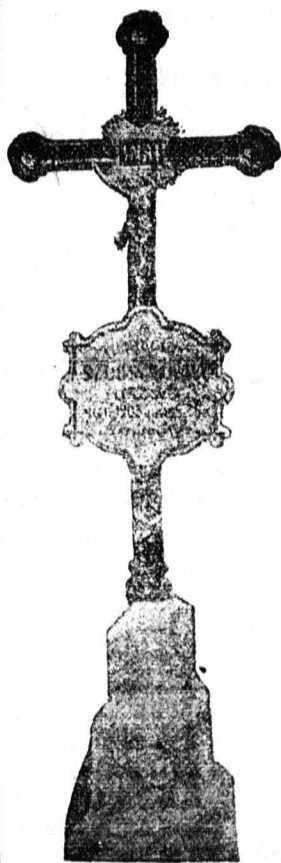
mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Olcsó és szép sirkeresztek

cement alappal fejfák, sirtablak domborura préselt betűkkel kaphatók

Maár Lajos és Testvére lakatosoknál Teleky-u. 45.

4EYBEN TELEFON 11-75. VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítátnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Merza Kálmán

sziigyártó, nyerges és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **disz- és igás-szerszámot**, nyerges és versenyostorokat. Kívánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

**Vas- és réz-
BUTOROK**

még csak rövid ideig mélyen le szállított árban kaphatók

Tonk Emilnél

Rákóczi-ut 13. sz.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Eredeti

Meteor kályhák,
kályhatálcák és ellenzők,
fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén
házhoz szállítva 50 K° zsákokban
kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.